

Nr. 68 din 03 aprilie 2020

Dlui Ion CHICU
Prim-ministru al Republicii
Moldova

Copie: **Parlamentul Republicii Moldova**
Cancelaria de Stat
Tuturor autorităților locale

ADRESARE

privind blocajul activității economice la nivel local și a competențelor APL în domeniul emiterii autorizațiilor de construcție, drept urmare a adoptării unui act legislativ fără consultarea CALM/APL

Stimate dl Prim-ministru,

Drept urmare a multiplelor adresări din partea autorităților publice locale din țară, Congresul Autorităților Locale din Moldova (în continuare CALM) vine cu prezentul demers.

Prin **Legea pentru modificarea unor acte legislative nr.3/2020** au fost aduse modificări mai multor acte legislative în vigoare, care afectează în mod direct realizarea competențelor proprii ale APL în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului.

Mai mult ca atât, prevederile actuale în lipsa planului de amenajare a teritoriului național, a planurilor de amenajare regionale și lipsa PUG (valabile și aplicabile) pentru aproximativ 90% din UAT, a plasat APL în situația imposibilității emiterii actelor permissive pentru orice tip de construcție, atât de clădiri cât și obiecte de infrastructură, blocând proiectele investiționale din toată țara, pentru obiectele de importanță națională, regională și locală, de rînd cu investițiile persoanelor fizice și juridice.

Conform regulii generale, un act legislativ vine să ofere soluții juridice unui număr nelimitat de situații asemănătoare, acesta se scrie în așa manieră încât ulterior aprobării sale să nu apară dificultăți privind punerea în aplicare a noilor soluții juridice și să se asigure coerența, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice, reglementarea temeiurilor juridice necesare în actele normative superioare. Este important de menționat că actul legislativ în cauză, prin modificările operate, afectează toate autoritățile din țară, însă a fost efectuat pentru soluționarea în principal a problemelor concrete ale municipiului Chișinău. Subliniem, că aceasta practică, conform căreia la adoptarea actelor normative se ia situația concretă din mun. Chișinău, este una greșită și extrem de dăunătoare pentru restul colectivităților locale. Deoarece, mun. Chișinău, are un statut special și deosebit economic, financiar, politic etc. Iar situațiile din cadrul mun. Chișinău nu pot fi extrapolate în mod mecanic asupra restului de orașe și sate din Republica Moldova. În rezultatul unor astfel

de abordări, a apărut situația actuală de blocaj total care prejudiciază cât autoritățile locale, atât și mediul de afaceri și toate activitățile economice din teritoriu.

În special, menționăm:

1. Subliniem că în procesul de elaborare și de avizare a proiectului actului legislativ în cauză, CALM, fiind o structură asociativă reprezentativă a autorităților publice locale din întreaga țară, nu a fost consultat sub nicio formă. Aceasta contrar prevederilor art.6 alin. (5) Legea privind administrația publică locală nr.436/2006, autoritățile administrației publice centrale consultă asociațiile reprezentative ale autorităților administrației publice locale în problemele ce țin de administrația publică locală, iar raporturile dintre autoritățile publice centrale și cele locale au la bază principiile autonomiei, legalității, transparenței și *colaborării* în rezolvarea problemelor comune.

Consultarea reală și efectivă a autorităților locale este un element esențial al principiului constituțional al autonomiei locale și este consfințit și în Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 1253-XIII din 16.07.1997, care prevede că Colectivitățile locale trebuie să fie consultate, pe cât posibil, în timp util și de o *manieră apropiată* în cursul procesului de planificare și de luare a deciziei pentru toate chestiunile care le privesc direct. (art.4 alin. (6) actul nominalizat). Nerespectarea acestui principiu fundamental în relațiile între diferite nivele ale administrației publice, cum ne demonstrează prezentul caz, conduce la adoptarea unor acte normative contrare interesului public, blochează activitatea APL și afectează activitatea mediului de afaceri și a întregului proces de atragere a investițiilor.

2. Actul legislativ respectiv nu are o analiză a impactului, conține greșeli tehnice, limitări nejustificate și inutile ale autorităților publice locale în exercitarea atribuțiilor sale și ale drepturilor civile ale cetățenilor. Ceea ce în final a condus la o confuzie totală în rândul APL privind modul de aplicare a acestei legi, blocajul în eliberarea documentelor de urbanism precum și o creștere a stării de indignare cât în rândul APL, atât și în rândul mediului de afaceri local, care nu pot să-și realizeze la timp planurile de afaceri.
3. Art.II din Legea nr.3/2020 califică regulamentul local de urbanism drept parte componentă a planului urbanistic general. Însă, această prevedere contravine celei din art.13 alin. (5) Legea privind principiile urbanismului și amenajarea teritoriului nr.835/1996, care stabilește că acest document este un document conex al planului urbanistic general, care efectuează detalierea ultimului.
4. Este lipsită de fundament modificarea prin care primarul este persoana responsabilă de întocmirea evaluării strategice de mediu pentru documentația de urbanism și amenajarea teritoriului. În realitate, elaborarea documentației de urbanism și amenajare a teritoriului trebuie și este executată de către agenții economici care dispun de specialiști calificați în acest sens. Prin urmare, adjudecând dreptul de a exercita sarcina dată, autoritatea publică locală **nu poate fi responsabilă** pentru elaborarea unuia sau mai multor documente respective complementare.
5. Atragem atenție că prevederile art.14 alin. (1) din legea nr.835/1996, până la modificarea acestora, reglementau posibilitatea efectuării planului urbanistic zonal **fără existența planului urbanistic general**. Această soluție era valabilă pentru marea majoritate a unităților administrativ teritoriale din țară. Schițele existente pentru unele localități în arhivele institutelor de proiectare naționale (de ex. Urbanproiect), au fost elaborate și

aprobate în perioada anilor 1960-1980. Aceste documente de planificare au fost elaborate reieșind din realitățile sovietice și au avut un termen de valabilitate de 20 (douăzeci) de ani. Prin urmare, utilizarea în prezent a documentelor învechite fizic și moral este imposibilă.

6. În mod special, trebuie de atras atenția că în Republica Moldova, la moment **mai mult de 90% din localitățile din țară nu dispun la ziua de astăzi de planuri urbanistice generale.** ! Iar prin operarea modificărilor respective la acest articol, de fapt, **a fost blocat procesul de elaborare și eliberare a actelor permise pe tot teritoriul țării.** Este de menționat că blocarea respectivă se referă nu doar la aspectul construcțiilor, ci afectează direct procesul de investiții capitale în obiecte de infrastructură fizică pentru prestarea inclusiv a serviciilor comunale. Prin urmare, de importanță primordială este diferențierea la nivel legislativ a localităților urbane și rurale. CALM a insistat de nenumărate ori asupra setării unui program de elaborare a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului pentru toate unitățile administrativ-teritoriale, inclusiv la nivel național ca un Program de Interes național.
7. Includerea procedurilor de achiziții publice pentru elaborarea documentației de urbanism și amenajare a teritoriului, efectuate cu excluderea principiului de colaborare cu autoritățile locale, neoferind un alt mecanism fezabil, lipsește persoanele fizice și juridice, inclusiv străine, de posibilitatea finanțării procesului de elaborare a actelor sus numite.
8. Tot aici este de menționat inadmisibilitatea restricționării din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție nr.163/2010 a dreptului reprezentantului proprietarului și altor posesori legali ai bunului (locatarului, arendașului, chiriașului, etc) pentru depunerea cererii de eliberare a documentației permise, fapt care limitează administrația publică locală direct în exercitarea activităților sale.

În consecință, prin aprobarea Legii pentru modificarea unor acte legislative nr.3/2020 în lipsa consultărilor publice, a fost sabotat procesul de emiteră a actelor permise în construcții, fapt care a dus la stoparea oricăror proiecte de investiții în obiectele de infrastructură atât naționale, cât și locale, precum și edificarea construcțiilor civile și industriale pe tot teritoriul țării.

Prin urmare, în baza celor menționate mai sus și în scopul deblocării activității APL, CALM CERE:

- a) în regim de urgență revizuirea prevederilor modificate/introduse cu invitarea în grupul de lucru a specialiștilor notorii din domeniu și reprezentanților APL;
- b) elaborarea unui program național cu identificarea surselor de finanțare pentru elaborarea documentației de urbanism și amenajarea teritoriului pentru nivel local, regional și local;
- c) abrogarea Legii pentru modificarea unor acte legislative nr.3/2020 și în regim de urgență suspendarea aplicării prevederilor acesteea până la implementarea programului național de elaborare a PUG-urilor pentru toate localitățile din țară;

- d) de negociat cu partenerii de dezvoltare resursele necesare pentru implementarea programului de elaborarea a PUG-urilor;
- e) de inclus componenta de elaborare a PUG-urilor, după modelul Programului de stat pentru crearea cadastrului bunurilor imobile pentru anii 2020 - 2023 în cadrul Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de înregistrare și evaluare funciară, ratificat prin Legea 240/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.448-460, art.739);

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Ex. L.Malai
tel. 022 22-35-09